

ת"פ 28192/08/12 - תומר גנון ואח'... נגד ירון יוסף אנגל - ,מרדכי חסין - ,ערן שפיגל - ,משה (בן יהושע) מרקוביץ - ,אורי (בן ואח'...

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 28192-08-12 מדינת ישראל נ' אנגל ואח'

עודד שחם, שופט

המבקש

תומר גנון

נגד

הנאשמים

1. ירון יוסף אנגל - ת"ז 056055577
2. מרדכי חסין - ת"ז 028794311
3. ערן שפיגל - ת"ז 033225137
4. משה (בן יהושע) מרקוביץ - ת"ז 054604699
5. אורי (בן יצחק) בן יהודה - ת"ז 005142252
6. אורנים מאפיה איזורית בע"מ
7. שלמה א אנגל בע"מ
8. יהודה שניידמן - ת"ז 000490839
9. רחמים יצחק חיים סגן - ת"ז 055923148
10. י את א ברמן בעמ
11. ישעיהו דודוביץ - ת"ז 050281179
12. מרק קינן - ת"ז 026999235
13. אלומות חולון בעמ
14. מאפית אחדות חיפה (93) בע"מ
15. מאפית דוידוביץ ובניו בעמ
16. יוחנן אהרונסון - ת"ז 008111759
17. מנחם מנדל אוברקוביץ - ת"ז 030557128
18. דגנית עין בר תעשיות מזון ואפיה שותפות מוגבלת
19. מאפיה מרחבית קרית שמונה (1986) בע"מ 20. מדינת ישראל

החלטה

בפניי בקשה לעיון בתיק שבכותרת (להלן - הבקשה).

1. המבקש הוא כתב בעיתון "כלכליסט". הוא אינו צד להליך. הבקשה היא לעיון במסמכים פיזיים ובמדיה מגנטית אשר הוגשו בהליך מקדמי לפי סעיף 144 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ד - 1984, במסגרת הסכמות דיוניות אליהן הגיעו הצדדים. מסמכים אלה כוללים תמלילי האזנות סתר, הודעות נאשמים, מסמכים שונים, מזכרים וזכ"דים. המסמכים סומנו. יוער, כי הסכמת הנאשמים לקבלתם בשלב הנוכחי הוכפפה להסתייגויות שונות (ראו פסקאות 3-4 לתגובת הנאשמים 11-15; פסקה 8 לתגובת הנאשמים 16-19), תוך שהנאשמים שמרו לעצמם את הזכות להעלות

בהמשך טענות הנוגעות לקבילותם ומשקלם של המסמכים. עוד יוער, כי בקשת העיון אינה סבה על מסמכים עליהם התבקש צו איסור פרסום (ת/1418 - ת/1420, ת/2170) או על מסמכים לגביהם ניתן צו איסור פרסום (ת/1416 - ת/1401; ת/1423).

2. לאחר שנתתי דעתי לטענות הצדדים, הגעתי למסקנה כי דין הבקשה לעיון בתיק להתקבל בחלקה, כמפורט להלן.

3. התיק שבכותרת הוא תיק פלילי המתנהל נגד נאשמים שונים, לגביהם נטען, בין היתר, כי הפרו את הוראות חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988, באופן הפוגע בתחרות בשוק מוצרי הלחם. המבקש הגיש את הבקשה ביום 25.11.13. המשיבים בבקשה האמורה הם בעיקרם הנאשמים בהליך שבכותרת. המבקש נימק את הבקשה לעיון בטענה, כי בכונתו לסקר את התיק שבכותרת באופן מקיף ונרחב. לטענתו, הוא מסקר את ההליך שבכותרת דרך קבע. המבקש טוען, כי העבירות המיוחסות לנאשמים חמורות, וכי יש עניין ציבורי רב בסיקור ההליך.

4. מן הבחינה המשפטית, המבקש טוען, כי בקשתו אינה מבוססת על תקנה 4 לתקנות בתי המשפט ובתי הדין לעבודה (עיון בתיקים), התשס"ג - 2003 (להלן - תקנות העיון או התקנות), כי אם על היתר עיון כללי, מכוחה של תקנה 5. טענה זו לא אוכל לקבל. אכן, תקנה 5 מסמיכה את מנהל בתי המשפט ליתן היתר כללי לעיון. נקבע, כי היתר כאמור ינתן על פי אמות מידה שיפורסמו על ידי מנהל בתי המשפט (תקנה 5(ה)). עוד נקבע, כי על מנת לקבל היתר כאמור, יש להגיש בקשה בכתב למנהל בתי המשפט, הכוללת פרטים שונים (תקנה 5(ג)).

5. מנהל בתי המשפט פרסם אמות מידה בהתאם לתקנה (ראו אמות מידה למתן היתר עיון כללי, ילקוט פרסומים תשס"ד 1436). בין היתר, נקבע באמות המידה כי תוקף היתר עיון כללי יהיה לשנה אחת, אלא אם נקבעה בו תקופה אחרת (סעיף 3 לאמות המידה). ברם, אין כל טענה, או ראייה, כי בהמשך לכך פנה המבקש לגורם המוסמך, בהתאם להוראות הדין, על מנת לקבל היתר עיון כללי. ממילא, אין טענה או ראייה כי המבקש קיבל היתר כאמור. הוא אף אינו מציג היתר כזה. מסקנה זו אינה משתנה גם נוכח טענת המבקש, כי ביסוס פנייתו על תקנה 5 הנ"ל נעשה נוכח עצה שקיבל מדוברות בתי המשפט. בנסיבות אלה, אין המבקש יכול להישען על ההסדר הקבוע בתקנה 5 לתקנות.

6. במצב זה, נקודת המוצא לדיון מצויה בתקנה 4 לתקנות העיון. התקנה האמורה נושאת את הכותרת "זכות העיון של מי שאינו בעל דין". בית המשפט העליון קבע כי הכלל הרחב הנגזר מעיקרון פומביות הדין הוא, כי יש לאפשר לכל פרט לעיין בתיקי המשפט. עוד נקבע, כי עיקרון פומביות הדין מוגשם אף הלכה למעשה באמצעות הסיקור הנרחב של אמצעי תקשורת (בג"ץ 5917/97 האגודה לזכויות האזרח נ' שר המשפטים (8.10.09), בפסקאות 21 ו- 26).

7. עם זאת, ככל עיקרון משפטי, גם עיקרון פומביות הדין אינו חסר גבולות. יש לו סייגים, הקבועים בדין (ראו בש"פ 2794/00 אלוני נ' מדינת ישראל פ"ד נד(3) 363 (2000), בעמוד 376 לפסק הדין). באופן דומה, גם זכות העיון במסמכי בתי המשפט אינה מוחלטת, וכפופה למגבלות שונות שבדין. בהקשר זה נקבע בתקנה 4(ד) לתקנות כי "בבואו לשקול בקשת עיון, ייתן בית המשפט את דעתו, בין השאר לעניינו בתיק של המבקש, לעניינם של בעלי הדין ושל מי שעלול להיפגע כתוצאה מהעיון, וכן לסבירות הקצאת המשאבים הנדרשים לשם היענות לבקשה".

8. למבקש עניין בתיק, המצדיק את העיון. אינטרס זה נעוץ בסיקור התיק במסגרת תפקידו כעיתונאי. בבקשה פורטו בעיקרם הפרטים הנדרשים לצורך העיון בתיק מכוח תקנה 4 לתקנות העיון. צוינו פרטי התיק. צוינה מטרת העיון. צוין גם כי העיון מתבקש בנוגע למסמכים פיזיים ומדיה מגנטית אשר הוגשו בהליך המקדמי במסגרת הסכמות דיוניות אליהן הגיעו הצדדים. בנסיבות אלה, אין בכך שהמבקש לא הגיש את הבקשה על גבי טופס 1 שבתוספת לתקנות, כדי להביא לדחיית בקשתו. המדובר בפגם אשר בעיקרו נושא אופי פורמאלי, ואשר אין לו השלכה ממשית על הברור הענייני של הבקשה.

9. כנגד האינטרס בעיון, עליו מצביע המבקש, החשש שמעלים הנאשמים, כי פרסום תוכנם של המסמכים עלול להשפיע על תקינות ההליך, אינו נטול יסוד, בהתחשב בשלב בו מצוי ההליך, עליו עמדתי לעיל, ובאופיו ההמוני של כלי התקשורת אשר בשירותו עובד המבקש. מבחינה זו, דומה המקרה במידה לא מבוטלת לזה שנדון בת"פ (מחוזי - ים) 118/10 חדשות 10 בע"מ נ' רשות ההגבלים העסקיים (28.9.11) (להלן - עניין ערוץ 10). באותה פרשה נדחתה בקשה של ערוץ 10 ותוכנית "המקור" לעיין בתיק, בכל הנוגע למוצגים שבו, להבדיל מפרוטוקולים של דיונים, וזאת בין היתר מן הטעם כי הבקשה האמורה הוגשה בעיצומה של מסכת ראיות התביעה ובטרם נפתחה פרשת ההגנה. הטעם המהותי העיקרי ביסוד ההחלטה היה שמירה על תקינות ההליך השיפוטי. דומה, כי בהתחשב בשלב הדיוני הראשוני בו מצוי ההליך שבכותרת, הדברים חלים במלוא העוצמה, ויתכן שאף ביתר שאת, במקרה הנוכחי.

10. מקבילית הכוחות המתקבלת מן השיקולים עליהם עמדתי מובילה לתוצאה, כי בשלב הנוכחי אין מקום להתיר למבקש עיון במסמכי ההסכמות הדיוניות. בה בעת, ניתן להתיר את העיון בפרוטוקולי בית המשפט, בדומה לדרך הפעולה שאומצה בעניין ערוץ 10 הנ"ל. מובהר בזה, כי העיון האמור מותר גם במוצגים שהתקבלו תוך כדי הדיונים הפומביים נשוא אותם פרוטוקולים. כל האמור כפוף לקיומו של איסור פרסום, או לקיומה של בקשה לאיסור פרסום (ראו לעיל). העיון

יבוצע בין כותלי בית המשפט, לא יאוחר מיום 16.2.14, ויעשה בתיאום מראש עם מזכירות בית המשפט.

ניתנה היום, י"ב שבט תשע"ד, 13 ינואר 2014, בהעדר הצדדים.